

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 3824/23

לפני: כבוד השופט י' עמית
כבוד השופט ע' גרוסקופף
כבוד השופט י' כשר

העותרים: 1. מכון ירושלים לצדק
2. האגודה הישראלית לזוגות בינלאומיים
3. שלום שרעבי
4. נדז'דה שרעבי
5. ירדן ידאי
6. כריסטינה פאפא
7. לאורה נפתלי פישקיו

נגד

המשיבים: 1. שר הפנים
2. רשות האוכלוסין וההגירה

עתירה למתן צו על תנאי; בקשה למתן צו ביניים

בשם העותרים: עו"ד תמר שטחל-דבור; עו"ד גל בוז'ייקובסקי;
עו"ד ליאור ברס

בשם המשיבים: עו"ד רן רוזנברג; עו"ד יונתן סיטון

פסק-דין

השופט י' כשר:

1. בעתירה שלפנינו תוקפים העותרים את מתווה "מרתון דרכון" שיזם שר הפנים (להלן: המתווה). המתווה נועד לצמצם את העומסים החריגים הפוקדים את שירותי הנפקת הדרכונים הביומטריים מאז שהוסרו כלל מגבלות היציאה מהארץ שהוטלו בתקופת שיאה של מגפת הקורונה. על פי המתווה, לתקופת זמן מדודה שתחילתה ביום 14.5.2023 וסיומה (נכון למועד הנוכחי) ביום 15.6.2023, יוסבו ארבע לשכות האוכלוסין הגדולות – חיפה, תל-אביב, ירושלים ובאר שבע – למוקדים המנפיקים דרכונים ביומטריים בלבד. כמו כן, נוכח הסבת פעילותן של ארבעת הלשכות הגדולות

כמתואר לעיל, הוארכו במסגרת המתווה, באופן גורף ואוטומטי, כ-20,000 אשרות שהייה של זרים השוהים בישראל כחוק ושל תושבים ארעיים.

2. בתמצית, בעתירתם טוענים העותרים כי המתווה אינו מתחשב בצרכי האוכלוסייה הזקוקה לשירותי לשכות האוכלוסין בעניינים שאינם הנפקת דרכונים במשך תקופת המתווה, ובפרט כאשר ישנו צורך במענה דחוף מטעמים הומניטריים. עוד נטען כי אף שהמתווה מתייחס במישרין רק לארבע לשכות האוכלוסין הגדולות, תוצאותיו הן שגם ביתר לשכות האוכלוסין ישנם עומסים חריגים המונעים מתן מענה לדורשים. על רקע זה, מבקשים העותרים כי נוציא מלפנינו צו על תנאי אשר יורה למשיבים לנמק מדוע לא יבוטל או יצומצם המתווה. בצד זאת, מבקשים העותרים כי יינתן צו ביניים וצו ארעי אשר יורה למשיבים להימנע מהמשך ביצוע המתווה עד להכרעה סופית בעתירה.

3. בהחלטתי מיום 18.5.2023 הוריתי למשיבים להגיש תגובה מקדמית לעתירה ולבקשה למתן צו ביניים, וקבעתי כי בשלב זה לא יינתן צו ארעי. בתגובה מטעמם טענו המשיבים כי דין העתירה להידחות על הסף ולחלופין לגופה, וכי הוא הדין ביחס לבקשה למתן צו ביניים. המשיבים פירטו כי המתווה נקבע לתקופה של חודש בלבד, תוך שנקבע כי לשר הפנים תהא הסמכות להאריכו בשבועיים בלבד, כך שמשכו הפוטנציאלי המרבי יסתכם בחודש וחצי בלבד. עוד נטען כי בארבע לשכות מינהל האוכלוסין הגדולות המשתתפות במתווה תוגברה מצבת כוח האדם והוגדל היקף שעות העבודה באופן משמעותי, כך שיוענק בהן שירות בין השעות 07:30 - 22:00. כמו כן, צוין כי ניתנה הנחייה ליתר לשכות מינהל האוכלוסין אשר אינן משתתפות במתווה, ליתן עדיפות למתן שירותי המרשם שאינם הנפקת דרכונים, על מנת שתצומצם הפגיעה במי שזקוק לשירותי אשרות אחרים בתקופה המתווה. הנחייה דומה ניתנה לארבע לשכות מינהל האוכלוסין המשתתפות במתווה, ביחס ליום שאחרי תום תקופת המתווה.

נוסף על האמור לעיל, בסעיף 30 לתגובה המקדמית מטעמם, ציינו המשיבים כי ביום 22.5.2023, ובעקבות פניות שנערכו לרשות האוכלוסין וההגירה, פורסמה הודעה לציבור כי רשות האוכלוסין וההגירה תעמיד שש תיבת דוא"ל להגשת בקשות הומניטריות מיוחדות, אשר תאפשרנה מתן מענה לבקשות דחופות באחת מלשכות מינהל האוכלוסין שאינן נמנות על ארבע הגדולות. נוסף על כך, בסעיף 33 לתגובה המקדמית מטעמם, פירטו המשיבים כי מאז הגשת העתירה, אך ללא קשר להגשתה, הסתיים הטיפול בעניינם של העותרים 3-7, אשר טענו כי נפגעו באופן אישי מהמתווה. לגופו של עניין, נטען כי החלטת שר הפנים בעניין המתווה הינה החלטה סבירה המצויה בגדר שיקול דעתו הרחב, אשר אין עילה להתערב בה.

4. נוכח האמור בתגובת המשיבים, בהחלטתי מיום 29.5.2023 הוריתי לעותרים להודיעני האם הם עומדים על עתירתם, נוכח האמור בסעיפים 30 ו-33 לתגובה המקדמית מטעם המשיבים.

5. ביום 1.6.2023 הוגשה תשובת העותרים, במסגרתה פורט כי חרף האמור בתגובת המשיבים, עומדים העותרים על עתירתם. בעיקרו של דבר, העותרים הטעו כי "המציאות בשטח" מלמדת כי השפעת המתווה רחבה בהרבה מהנטען על ידי המשיבים, וכי המשיבים מסרבים לחשוף נתונים על אודות היקף המקרים שמטופלים בשגרה ואינם מקבלים מענה בתקופת תוקפו של המתווה. עוד נטען כי טענת המשיבים לפיה ההארכה הגורפת שבוצעה לאשרות של כ-20,000 זרים השוהים בישראל כחוק ושל תושבים ארעיים נותנת מענה לחלק ניכר מהמקרים שהיו מטופלים אילולא המתווה, נטענה מבלי שהוצגו נתונים לבססה. אשר לטענת המשיבים בעניין פתיחת שש תיבות הדוא"ל הנ"ל, נטען כי פתיחת תיבות הדוא"ל הנ"ל לא נעשתה עם פתיחת המתווה, אלא אירעה שבוע לאחר מכן, ככל הנראה בעקבות הגשת העתירה דנן. כמו כן, נטען כי פתיחת תיבות הדוא"ל הנ"ל אינה נותנת מענה מלא לבעיה המתוארת בעתירה. זאת, משום שלא נקבעו זמנים מירביים לפניות שיתקבלו לתיבות הדוא"ל; משום שלא צוינו קריטריונים כלשהם להגדרת מקרה כ-"הומניטארי"; ומשום שלא נעשו פעולות מצד המשיבים כדי להנגיש את השירות, כדוגמת מתן הסברים לגבי הפרטים שצריכים להיכלל בהודעות המוגשות לתיבה זו.

נוסף על כך, בהתייחסם לטענת המשיבים לפיה מאז הגשת העתירה נפתרו ענייניהם הפרטניים של העותרים 3-7, טענו העותרים כי עניינם של העותרים 5-6 כלל לא נפתר, וכי עניינם של העותרים 3-4 ו-7 נפתרו למרות המתווה, ולא בזכותו.

6. לאחר שנתתי דעתי לטענות הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי דין העתירה להידחות על הסף מחמת היותה תיאורטית (בג"ץ 8946/22 פלונית נ' שר משרד הרווחה, פסקה 15 (11.5.2023); בג"ץ 5642/22 פורום קהלת נ' ראש הממשלה, פסקה 2 (24.8.2022); בג"ץ 8048/22 צוף נ' ראש ממשלת ישראל, פסקה 6 (23.1.2023)). זאת, נוכח העובדה שמדובר במתווה התחום לזמן קצר (אשר סיומו ממש מעבר לפינה), ולאזור גיאוגרפי מוגבל. על כן, הפגיעה הפוטנציאלית שעלולה להיגרם מיישומו של המתווה, הינה מלכתחילה מוגבלת בהיקפה. עיקרה מתבטא בחשש שמא פרטים מסוימים הזקוקים למענה דחוף שאינו סובל דיחוי, לא יוכלו, מסיבה זו או אחרת, להמתין לסיום תקופת המתווה, או לפנות ללשכות מינהל אוכלוסין שאינן אחת מארבע הלשכות הגדולות. פתיחת שש תיבות הדוא"ל להגשת בקשות הומניטריות מיוחדות, נראית כמספקת מענה לחשש זה, באופן ההופך את העתירה דנן לתיאורטית.

בהקשר זה אציין כי לא מצאתי ממש בטענות העותרים לפיהן תיבות הדוא"ל הנ"ל אינן מהוות פתרון מספק לבעיה עליה הצביעה עתירתם. העתירה דנן מבקשת לתקוף החלטה של שר הפנים הנוגעת לקביעת סדרי העבודה והעדיפויות של משרדו. הלכה היא כי ההתערבות בהחלטות מהסוג האמור תעשה במקרים חריגים בלבד, אשר ספק אם המקרה הנוכחי בא בגרם (ראו בג"ץ 6274/11 דלק חברת הדלק הישראלית בע"מ נ' שר האוצר, פסקה 11 לפסק דינו של השופט ע' פוגלמן (26.11.2012)). בהינתן שזו נקודת הפתיחה של העתירה דנן, טענת העותרים כי הפתרונות שמצאו המשיבים לשם התמודדות עם הטענות שהועלו בעתירה – הן ברמה הכללית והן ברמה הפרטנית של העותרים 7-3 – אינם אידיאליים, אין בה כדי להצדיק את התערבותו של בית משפט זה. יתרה מכך, חזקה על המשיבים כי יטפלו בכל בקשה שתוגש להם באמצעות שש תיבות הדוא"ל הנ"ל בזמן ובאופן הנאות, בהתאם לנסיבותיה של כל בקשה; וכי יפעלו למציאת מענים לקשיי העותרים הפרטניים אשר הטיפול בבקשותיהם טרם הסתיים.

סיכומי של דבר: דין העתירה להידחות, וממילא נדחית אפוא גם הבקשה למתן צו ביניים. בנסיבות המקרה, משלא ניתן לשלול שהעתירה דנן הובילה לשיפור המענה הניתן על ידי המשיבים, לא ייעשה צו להוצאות.

ניתן היום, כ"ב בסיון התשפ"ג (11.6.2023).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט